

AKTÖRSBESKRIVNING RÄTTVISEGRUPPEN

Rättvisegruppen

Rättvisegruppen är en internationell biståndsorganisation med lokala avdelningar i många länder. Organisationen har utvecklats från att bedriva ren biståndsverksamhet till att arbeta bredare med utvecklingsfrågor. Rättvisegruppen anser att globala strukturer och regelverk är viktiga för länders möjlighet till utveckling och bedriver därför ett opinions- och lobbyarbete kring Världsbanken och Internationella Valutafonden (IMF), liksom de globala handelsregelverken. Organisationen tittar också på hur globala handelsregler påverkar en ekologiskt hållbar utveckling. Till exempel menar man att ett investeringsavtal riskerar att försvåra länders möjligheter att förbättra sina miljölagstiftningar. Rättvisegruppen anser att handel är en viktig och självklar komponent i världsekonomin. Men det är viktigt att handel är ett medel för att uppnå en rättvis och hållbar utveckling, och inte ett mål i sig. Länder i nord måste öppna sina marknader för produkter som är viktiga exportvaror för länderna i syd, framför allt inom textil och jordbruk. Men fattiga länder måste också ha möjlighet att skydda sina marknader. Rättvisegruppen anser att länder i syd måste ha rätt att själva bestämma utvecklingsväg och att driva en inhemsk ekonomisk politik som t ex gynnar uppbyggandet av en inhemsk industri. Därför är man motståndare till ett investeringsavtal som begränsar fattiga länders möjlighet att välja olika strategier för sin utveckling.

AKTÖRSBESKRIVNING RÄTTVISEGRUPPEN

Positionen inför förhandlingar om handelsavtalet

- Rättvisegruppen menar att dagens handelsregelverk i praktiken syftar till att öka själva handeln, inte till att göra handel till ett verktyg för utveckling, och huvudsakligen gynnar de rika länderna och storföretagen.
- Rättvisegruppen anser att syd ska ha rätt att skydda sina marknader och att exportsubventioner för jordbruksprodukter måste förbjudas. De anser också att marknadstillträdet för syds produkter måste öka om fattiga länder ska kunna utveckla en export som inte bara baseras på råvaror. EBA-initiativet (se ordlista) räcker inte. Särskilt viktigt är att tullskatteringen, d v s låga tullar för import av råvaror men allt högre ju mer förädlade produkterna blir, tas bort.
- Motståndare till kravet på att syd tvingas införa patentlagstiftning som täcker biologiska resurser (t ex växtsorter) och läkemedel. Man befärar att patent på växtsorter kommer att hota småbönders försörjning i syd genom att det slår ut traditionella odlingsystem. Livsnödvändiga mediciner kan inte behandlas som vilken produkt som helst och fattiga länder måste ha rätt till billiga mediciner. Alla låginkomstländer borde därför ha möjlighet att undanta läkemedel och biologiska resurser från patentavtalet.
- Rättvisegruppen anser att det är viktigt att länder i syd får mer utländska investeringar, men man menar att det är inget som talar för att den typ av investeringsavtal som är föreslaget ökar mängden investeringar till syd. Det är också viktigt att länderna i syd själva kan styra sin utveckling och t ex ställa olika typer av krav på de utländska investeringarna. Därför är man motståndare till ett investeringsavtal av det slag som är föreslaget. Istället menar man att globala regler för investeringar bör utvecklas inom FN.
- Rättvisegruppen menar att flera av FN:s konventioner står i konflikt med det globala handelsregelverket, och hänvisar till FN:s kommission för mänskliga rättigheter som menar att patentavtalet är tveksamt ur ett mänskliga rättighetsperspektiv.
- Vill ha restriktioner för genmanipulerade organismer eftersom man anser att de långsiktiga konsekvenserna är mycket osäkra. Länder ska ha rätt att kunna hänvisa till försiktighetsprincipen, d v s att man ska kunna stoppa import om man misstänker att en produkt är skadlig trots att detta inte går att vetenskapligt bevisa.

För att få ett hum om **Rättvisegruppen** som organisation, se:

- Forum Syd, www.forumsyd.org.
- Friends of the Earth, www.foei.org
- Action Aid, www.actionaid.org